

# Spis treści

|             |   |
|-------------|---|
| Wstęp ..... | 5 |
|-------------|---|

## Część pierwsza

### WYWYŻSZENIE I AWANSOWANIE STALINA W PARTII

#### Rozdział pierwszy

|                                                               |    |
|---------------------------------------------------------------|----|
| <b>Stalin na czele WKP(b)</b> .....                           | 17 |
| 1. Stalin do roku 1917 .....                                  | 17 |
| 2. Stalin w roku 1917 .....                                   | 25 |
| 3. Na czele Ludowego Komisariatu Spraw Narodowościowych ..... | 33 |
| 4. Stalin w latach wojny domowej .....                        | 36 |
| 5. Popieranie Stalina przez Lenina .....                      | 43 |
| 6. Stalin – sekretarz generalny KC RKP(b) .....               | 46 |
| 7. Śmierć Włodzimierza Lenina .....                           | 54 |
| 8. O „Testamencie” Lenina .....                               | 57 |
| 9. Stalin w latach 1923–1924 .....                            | 65 |

#### Rozdział drugi

|                                                                         |     |
|-------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>O walce Stalina z opozycją</b> .....                                 | 70  |
| 1. Uwagi wstępne .....                                                  | 70  |
| 2. Kilka słów o Trockim .....                                           | 74  |
| 3. XII Zjazd partii i walka w Biurze Politycznym wiosną 1923 roku ..... | 86  |
| 4. Walka z opozycją trockistowską w latach 1923–1924 .....              | 92  |
| 5. Kilka słów o Zinowjewie i Kamieniewie .....                          | 112 |
| 6. Walka z „nową” opozycją .....                                        | 119 |
| 7. Śmierć Michaiła Frunzego i Feliksa Dzierżyńskiego .....              | 131 |
| 8. „Zjednoczona” opozycja i walka z nią w latach 1926–1927 .....        | 134 |
| 9. Kilka słów o Nikołaju Bucharinie .....                               | 157 |
| 10. Walka Stalina z „odchyleniem prawicowym” .....                      | 166 |

#### Rozdział trzeci

|                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Błędy i zbrodnie Stalina w okresie kolektywizacji wsi i uprzemysłowienia kraju</b> .. | 185 |
| 1. Przesłanki rozwoju spółdzielczości i kolektywizacji rolnictwa w ZSRR ..               | 185 |

|                                                                    |     |
|--------------------------------------------------------------------|-----|
| 2. Trudności ze skupem zboża w latach 1927-1928 i polityka Stalina | 191 |
| 3. O wypaczeniach i błędach w okresie kolektywizacji rolnictwa     | 195 |
| 4. Kolektywizacja a nowa fala prześladowań Cerkwi prawosławnej     | 201 |
| 5. O likwidacji kulaństwa jako klasy                               | 203 |
| 6. Represje administracyjne na wsi w latach 1932-1933              | 211 |
| 7. Głód na wsi w latach 1932-1933                                  | 214 |
| 8. O wprowadzeniu dowodów osobistych w ZSRR                        | 220 |
| 9. O niedociągnięciach i błędach w uprzemysłowieniu kraju          | 223 |

## Rozdział czwarty

### Zaostrzenie się sytuacji wewnętrznej i międzynarodowej na początku lat trzydziestych.

|                                                                                          |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Nowe zbrodnie Stalina</b>                                                             | 231 |
| 1. Władza radziecka a inteligencja „burżuazyjna”                                         | 231 |
| 2. Procesy polityczne w latach 1928-1930                                                 | 233 |
| 3. Procesy „Partii Przemysłowej” i „Związkowego Biura Mienszewików”                      | 239 |
| 4. Fabrykowanie procesów politycznych w latach 1928-1931                                 | 242 |
| 5. Za kulisami spektakli sądowych                                                        | 248 |
| 6. Masowe represje wobec inteligencji i specjalistów                                     | 261 |
| 7. Koniec NEP-u                                                                          | 266 |
| 8. Represje i zaostrzenie dyscypliny w partii                                            | 269 |
| 9. Samobójstwo żony Stalina Nadieždy Allilujewej                                         | 274 |
| 10. Ciężka atmosfera w naukach społecznych i literaturze                                 | 280 |
| 11. O polityce Stalina w międzynarodowym ruchu robotniczym na początku lat trzydziestych | 285 |
| 12. Początki kultu Stalina w kraju i w partii                                            | 291 |
| 13. Bucharin na początku lat trzydziestych                                               | 296 |
| 14. Trocki na początku lat trzydziestych                                                 | 298 |

## Część druga

### ZAGARNIĘCIE WŁADZY W KRAJU I W PARTII PRZEZ STALINA.

#### CZASY WIELKIEGO TERRORU

## Rozdział piąty

|                                                                             |     |
|-----------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Zabójstwo Kirowa. O bezprawnych procesach byłych przywódców opozycji</b> | 305 |
| 1. Rok 1934. Początki nowej opozycji antystalinowskiej                      | 305 |
| 2. Zabójstwo Siergieja Kirowa                                               | 311 |
| 3. Represje na początku 1935 roku                                           | 323 |
| 4. Dalsze represje w latach 1935-1936                                       | 325 |
| 5. Pierwszy „publiczny” proces byłych przywódców opozycji                   | 332 |
| 6. Upadek Jagody i awans Jeżowa                                             | 335 |
| 7. Proces przeciwko „ośrodkowi równoległemu”                                | 339 |
| 8. Lutowo-marcowe plenum KC WKP(b)                                          | 343 |
| 9. Proces „antyradzieckiego bloku prawicowo-trockistowskiego”               | 348 |
| 10. Sfabrykowany charakter moskiewskich pokazowych procesów politycznych    | 357 |
| 11. Masowe represje wobec byłych opozycjonistów                             | 366 |
| 12. Lew Trocki w połowie i w końcu lat trzydziestych                        | 372 |

## Rozdział szósty

|                                                                                      |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Uderzenie w kierowniczą kadę partii i państwa (1937-1938)</b>                     | 378 |
| 1. Uderzenie w kadę centralnych organów partyjnych, państwowych i gospo-<br>darczych | 378 |
| 2. Śmierć Sergo Ordżonikidzego                                                       | 382 |
| 3. O losie Nadieżdy Krupskiej                                                        | 386 |
| 4. O losach innych osób bliskich Leninowi                                            | 389 |
| 5. Uderzenie w aparat partyjny i państwowy republik i obwodów                        | 393 |
| 6. O represjach wobec przywódców związków zawodowych i organizacji<br>komsomolskiej  | 401 |
| 7. Rozgromienie kadry Armii Czerwonej                                                | 404 |
| 8. Represje wobec pracowników NKWD, wywiadu, sądownictwa<br>i prokuratury            | 408 |
| 9. Represje wobec działaczy partii komunistycznych i Kominternu                      | 414 |
| 10. Represje wobec radzieckiej inteligencji naukowej i technicznej                   | 420 |
| 11. Represje wobec radzieckich pisarzy i ludzi sztuki                                | 427 |
| 12. Masowe represje przeciwko wszystkim warstwom ludności                            | 432 |

## Rozdział siódmy

|                                                                 |     |
|-----------------------------------------------------------------|-----|
| <b>O rehabilitacjach i represjach w latach 1939-1941</b>        | 438 |
| 1. Odwołanie Jeżowa i wyznaczenie Berii                         | 438 |
| 2. Kilka słów o karierze politycznej Ławrientija Berii          | 443 |
| 3. O częściowych rehabilitacjach w latach 1939-1941             | 448 |
| 4. Nowe represje w latach 1939-1941                             | 451 |
| 5. Międzynarodowe echa represji politycznych w latach 1936-1938 | 457 |

## Rozdział ósmy

|                                                                                                                          |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Stosowanie przez organa NKWD sprzecznych z prawem metod śledztwa i przetrzymy-<br/>wania w miejscach odosobnienia</b> | 471 |
| 1. Torturowanie i dręczenie więźniów                                                                                     | 471 |
| 2. Parodia sądu. Więzienia i etapy                                                                                       | 484 |
| 3. System obozów „pracy poprawczej”                                                                                      | 495 |
| 4. O postępowaniu i odpowiedzialności pracowników NKWD                                                                   | 501 |
| <b>Indeks osób</b>                                                                                                       | 511 |